

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Γενική Ἐκκλησιαστική Ἱστορία Α΄

Ενότητα 7: Οἱ Ἀρειανικὲς Ἔριδες

Δρ. Ἰωάννης Ἄντ. Παναγιωτόπουλος

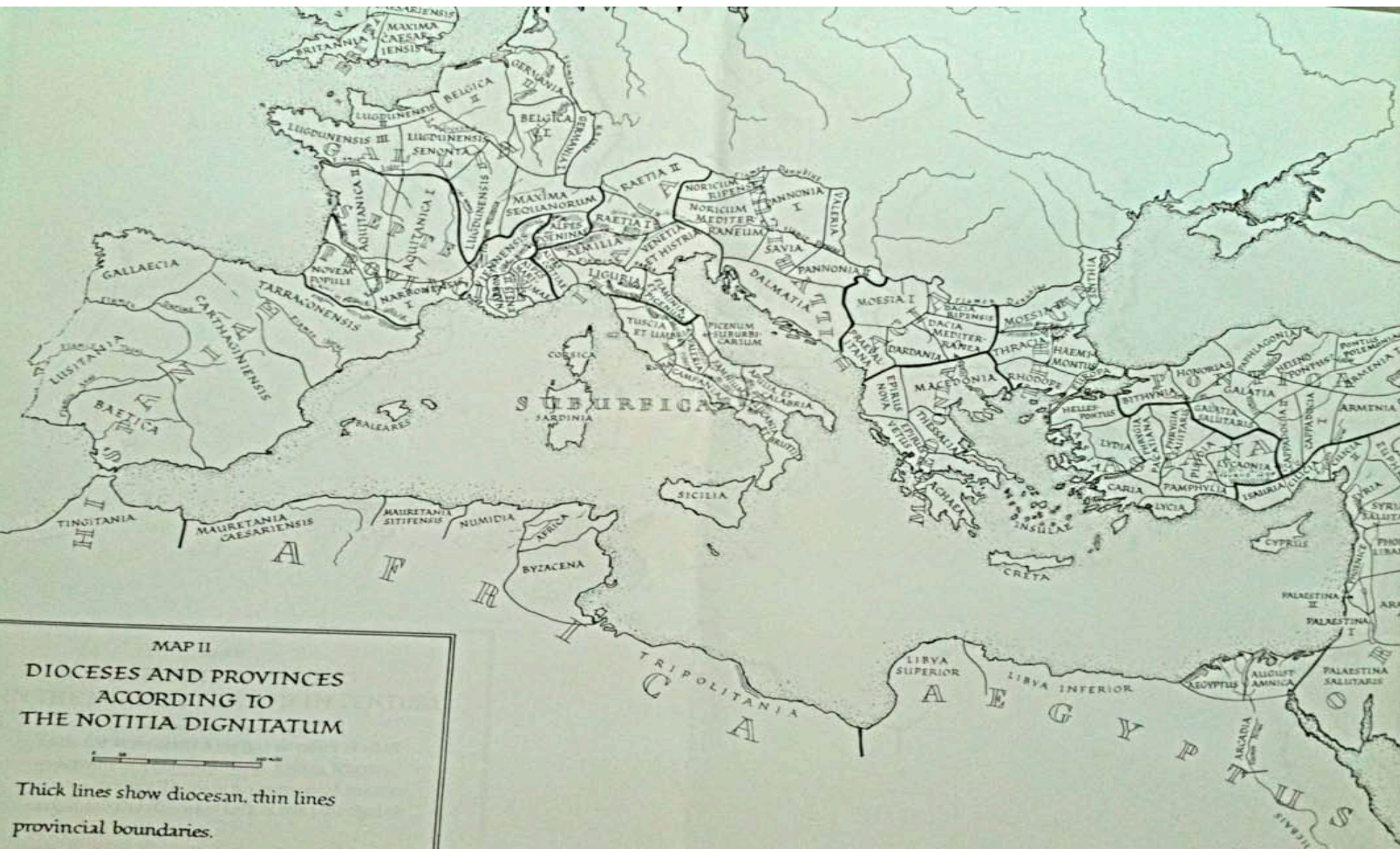
Λέκτορας Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας

Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν

Τμῆμα Θεολογίας - Θεολογικὴ Σχολή

Οι Άρειανικές Έριδες

Εικόνα 1

Α' περίοδος τῶν ἐρίδων (326-340)

➤ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος :

ὁμόφωνη καταδίκη τῆς ἀρειανικῆς αἵρέσεως

ὁμόφωνη ἀποδοχή

➤ ὁ Ἄρειος οὔτε κλητεύθηκε οὔτε ἀπολογήθηκε στὴ σύνοδο γιὰ τὴν αἰρετικὴ του διδασκαλία.

Στάση ἀρειανοφρόνων:

α. κοινωνία μὲ τὸν Ἄρειο

β. ἀμφισβήτηση τοῦ «ὁμοούσιος»

327: μεταστροφή Μ. Κωνσταντίνου

ἀποκατάσταση ἐξορισθέντων

328: ἐκλογή Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου Μέγα

328: καθάριση Ἀντιοχείας Εὐσταθίου

335: Σύνοδος Τύρου ➤ ἐξορία Μ. Ἀθανασίου στὰ Τρέβηρα.

336: Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως : καθάριση Ἀγκύρας Μαρκέλλου

Σύνοδος Ρώμης (341)

Σύνοδος Σαρδικῆς (343)

Β' περίοδος τῶν ἐρίδων (341-351)

Καισαρείας Ἀκάκιος (340-365): ἀκραῖος ἀρειανὸς (Ὅμοιοι).

Ἀγκύρας Βασίλειος (336-364): μετριοπαθὴς ἀρειανὸς (Ὅμοιουσιανοί).

➤ τὸ ζήτημα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων στοὺς θρόνους τους

339: Σύνοδος Ἀντιοχείας

340: Σύνοδος Ρώμης

Συμπέρασμα: οἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Νίκαιας δὲν ἀποτελοῦσαν ζήτημα μόνον τῆς Ἀνατολῆς

343: Σύνοδος Σαρδικῆς

346: Ἐπιστορφή Μ. Ἀθανασίου στὴν Ἀλεξάνδρεια

Γ' περίοδος τῶν ἐρίδων (351-361)

➤ **διάσπαση τῶν ἀρειανοφρόνων** (Ἀνόμοιοι, Ὅμοιοι, Ὁμοιουσιανοί)

357: Σύνοδος Σιρμίου: ἐπικράτηση Ὁμοίων

359: Σύνοδος Ἀριμινίου : ἐπικύρωση Συμβόλου Νικαίας

359: Σύνοδος Σελευκείας Ἰσαυρίας

360: Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως

360: Σύνοδος Παρισίων

Συμπέρασμα: προσέγγιση «Ὁμοουσιανῶν» καὶ «Ὁμοιουσιανῶν»

Δ΄ περίοδος τῶν ἐρίδων (361-381)

Νέοι ὄροι:

α) θάνατος Κωνσταντίου (361)

β) ἄνοδος Ἰουλιανοῦ (361-363)

γ) ἐπιστροφή ἐξορίστων ἐπισκόπων

δ) νέο πρόβλημα: ἡ φυσικὴ θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος

Καισαρείας Βασίλειος, Μέγας (370-378):

«μία οὐσία - τρεῖς ὑποστάσεις»

379: Σύνοδος Ἀντιοχείας

Β' Οίκουμενική Σύνοδος (381)

Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως

381, 382

- Σύγκληση ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου Α΄ (379-395) : πλήρωση τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως

- Ἐκλογή καὶ παραίτηση Γρηγορίου Θεολόγου

- Πρακτικὰ Συνόδου

Εικόνα 2

Τὸ κανονικὸ ἔργο τῆς Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως

- ἐσφαλμένος ὁ διαχωρισμὸς ζητημάτων πίστεως ἀπὸ τὰ ζητήματα κανονικῆς τάξεως.
- ὁ ἀριθμὸς τῶν κανόνων : 7
- Προϋποθέσεις καὶ κριτήρια γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητας τῆς Ἐκκλησίας: 1, 5, 6 (α' μέρος), 7.
- Διασφάλιση τῆς ἐνότητας στὴν κανονικὴ τάξη: 2, 3, 4, 6 (β' μέρος).

Τὸ Σύμβολο Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως

- Ἡ σύνοδος δὲν συνέταξε νέο σύμβολο πίστεως.
- Ἀναγνώριση ἀπὸ τὴν Δ΄ Οἰκουμένη (451).
- **Ὁμολογία Πίστεως**
- αὐξημένο ἐκκλησιαστικὸ κύρος στὴν Ἀνατολή!

Μόνο οἱ Γότθοι «διέσωσαν» τὸν ἀρειανισμό: Οὐλφίλας

Εικόνα 3: Ο Ρωμαϊκός κόσμος

Τέλος

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών Δρ. Ίωάννης Άντ. Παναγιωτόπουλος. «Γενική Έκκλησιαστική Ιστορία Α΄. Οί Άρειανικές Έριδες». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: eclass.uoa.gr/courses/THEOL112/

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Εικόνα 1: Copyrighted

Εικόνα 2: wikipedia,

http://en.wikipedia.org/wiki/375#/media/File:Solidus_Valentinian_II_trier RIC_090a.jpg, Creative Commons Attribution-ShareAlike License.

Εικόνα 3: Ψηφιακό σχολείο (ebooks.edu.gr) , <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-E105/157/1111,4048/>, Copyrighted.

